

Ханс Магнус Енценсбергер

*Песме**

АПОКАЛИПСА. УМБРИЈСКА ШКОЛА, ОКО 1490.

Није више тако млад, уздише,
узима једно велико платно, грозничаво
размишља,
дуго и мукотрпно преговара с
наручиоцем,
једним шкртим кармелићанином из
Абруца,
приором или чланом црквеног већа.
Убрзо ће зима,
зглобови прстију пуцкетају, грање
пуцкета у камину. Уздише, премазује
основном бојом,
оставља да се осуши, премазује по
други пут,
скицира, нестрпљиво, фигуре
на малим картонима, истиче их белом
бојом.
Оклева, утрљава боје, више недеља
ништа не ради. Онда, једног дана,
а већ је Пепељава Среда
или Маријино Сретење, умаче, у рану
зору,
кичицу у испечену умбру и слика:
Биће то мрачна слика. Како почиње
да се слика пропаст света? Пожари,
острва која нестају, муње, зидине,
бедеми и куле

што се, чудно и постепено, руше једне з
другима:
техничка питања, проблеми
композиције.
Да би се цео свет уништио треба доста
посла.
Нарочито је тешко насликати буку,
цепање завесе у храму,
животиње које урличу, грмљавину.
Све
треба, наиме, да се цепа, да буде
раздерано,
све сем платна. А термин је
утаначен: најкасније до Задушница.
До тада мора, у позадини, да опет
премаже,
по хиљаду пута, пенастом светлошћу,
зелено,
побеснело море, прободено јарболима,
бродовима који вертикално тону у
дубину,
олупинама, док напољу, усред јула,
и пса мрзи да се да се мрдне на
прашњавом тргу.
Сликар је остао у граду сасвим сам,
напуштен од жена, ученика, послуге.
Изгледа уморан, ко би то помислио,
смртно уморан. Све је окер, без сенке,
укочено и притајено, као у некој
злој вечности; једино слика није.

* Песму *Апокалипса...* превео Златко Красни; остале Ото Хорват

Слика је све већа, полако бива све
 мрачнија, попуњава
 се сенкама, челчноплаво,
 земљаносиво, тамнољубичасто,
caput mortuum; попуњава се ђаволима,
 јахачима,
 покољима; све док се пропаст света
 срећно не заврши, а сликар,
 за тренутак тек, устане лака срца;
 безумно весео, као дете,
 као да му је поклоњен живот,
 позива, још исто вече,
 жене, децу, пријатеље и непријатеље,
 на вино, свеже гомољице и шљуке,
 док напољу ромиња прва јесења киша.

ПИТАЊА ЗА АСТРОФИЗИЧАРЕ

Да ли је прво била светлост,
 или, можда, ипак тама,
 да ли негде постоји ништа
 и да ли ће,
 ако ви наставите овако,
 остати нешто
 од старе добре материје,
 а да то није предозирани математика?

Можете ли ми рећи
 да ли смисао
 има 22 димензије –
 или би требало да их је мало више? –
 да ли је Оностраност црвља рупа
 и на колико паралелних универзума
 треба да рачунам?

Са страхопоштовањем слушам
 ваше егзактне бајке,
 вас, највиших свештеника.
 Толико питања! Ко ме
 да их поставим,
 ако не вама,
 последњим мохиканцима
 метафизике?

ЈЕДНОСТАВНО, А ТЕШКО ИЗМИСЛИВО

Немам ништа против микропроцесора,
 али како бисмо се снашли
 без воде?

Шта је сонда лансирана ка Јупитеру
 у поређењу са мозгом једне муве?
 И како само све дају од себе ови
 лабораторијски мишеви, када је реч о
 клонирању.

Па ипак, далеко је боље јебати.
 А тек како то ради морски лав: радосна
 и ненадмашива елегантност.
 Признајте,
 драги нобеловци,
 да никада у животу
 не бисте измислили нешто такво.

ПЕСМА ОНИХ КОЈИХ СЕ СВЕ ОВО ТИЧЕ И КОЈИ ТО СВЕ ВЕЋ ЗНАЈУ

Да, нешто мора да се уради и то под
 хитно
 то знамо већ

Да је, међутим, прерано да се нешто
 уради
 да је, међутим, прекасно да се нешто
 уради
 то знамо већ

и да нам је добро
 и да ће то и даље да буде овако
 и да то нема никаквог смисла
 то знамо већ

и да смо криви
 и да не можемо ништа што смо криви
 и да нисмо криви што не можемо
 ништа што смо криви
 и да нам је свега доста
 то знамо већ

и да би можда било боље зачепити
 губицу

а да ми нећемо зачепити губицу
то знамо већ
то знамо већ

и да не можемо никоме помоћи
и да нама нико неће помоћи
то знамо већ

и да смо способни
и да имамо избор између ништа и
поновног ништа
и да овај проблем морамо темељно да
проанализирамо
и да чај пијемо са две коцке шећера
то знамо већ

и да смо против угњетавања
и да ће цигарете поскупити
то знамо већ

и да ми баш сваки пут видимо како то
долази
и да ћемо сваки пут бити у праву
и да из тога ништа не произилази
то знамо већ

и да је све истина
то знамо већ

и да је то све лаж
то знамо већ

и да је то све
то знамо већ

и да издржати није све него није ништа
то знамо већ
и да ћемо то прегурати некако
то знамо већ

и да све то није ништа ново
и да је живот леп
то знамо већ
то знамо већ
то знамо већ

и да то све већ знамо
то знамо већ

ГОВНО

Често чујем да се прича о њему,
као да је оно криво за све.

Али, погледајте само како скромно и
мекано
заузима место под нама!

Зашто прљамо његово
добро име
и позајмљујемо га
председнику САД,
полицајцима, рату
и капитализму?

Како је оно само пролазно,
а колико је оно што њиме називамо
трајно!
То попустљиво
кушамо језиком
и мислимо на експлоататоре.

Треба ли дакле
да то што смо истиснули
сада изрази још и наш бес?

Зар нас није олакшало?

Меке је природе
и изразито је ненасилно,
оно је можда најмирољубивије
од свих људских творевина.

Шта нам је скривило?

СЛЕПО

Постати победник
биће ствар оних који виде.
Једнооки
су преузели све у своје руке,
дочепали су се власти
и слепца прогласили за краља.

На затвореним границама
полицајци играју ћораве баке,

ту и тамо ухвате неког очног лекара
за ким се трага
због незаконитих радњи против
државе.

Сва господа носе
црне фластерчиће
преко десног ока.
У биреоима за изгубљене ствари буђају
лупе и наочаре без власника
које су нашли пси за слепе.

Млади астрономи жељни успеха,
заменају своје очи стакленима.
Родитељи који виде надалеко
уче на време своју децу
напредној уметности разроког погледа.

Непријатељи зацрњују борском
киселином
вежњаче својих агената.

С обзиром на ситуацију
поштени грађани не верују
сопственим очима
и сами себи бацају бибер и со у очи,
плачући, пипају знаменитости
и уче азбуку слепих.

Прича се да је краљ недавно изјавио
да са поверењем гледа у будућност.

ПРИМАЛАЦ НЕПОЗНАТ Retour à l'expediteur

Хвала за облаке.
Хвала за добро темперовани клавир
и, зашто да не, за топле зимске чизме.
Хвала за мој чудни мозак
и за све друге скривене органе,
за ваздух, и наравно за бордо.
Од срца хвала што ми се упалач не
празни,
и хвала за жељу, и за сажаљење,
искрено сажаљење.
Хвала за четири годишња доба,
за број е и за кофеин,
и, наравно, за јагоде на тањиру,
које је насликао Chardin, као и за сан,
за сан нарочито хвала,
и, да не заборавим,
искрено хвала
за почетак и крај,
и за тих пар минута између,
а што се мене тиче, хвала и за пољске
мишеве напољу, у врту.

